

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки, права та управління бізнесом

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавра
зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства»
на тему:
«КОМПЛЕКСНА ОЦІНКА РЕЗЕРВІВ ПІДВИЩЕННЯ ПРИБУТКУ
ПІДПРИЄМСТВА»(НА ПРИКЛАДІ ПП “ДІД ВАСИЛЬ”)

Виконавець:

студент ФЕУП

Абрамов Михайло Нісонович

_____
/підпис/

Науковий керівник:

кандидат економічних наук

Пудичева Галина Олександрівна

_____
/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність дослідження. Становлення та розвиток ринкової економіки вимагають теоретичного переосмислення економічних явищ, процесів і результатів. Значною мірою адаптація підприємств до змін зовнішнього та внутрішнього середовища визначається фінансовими результатами їх функціонування, зокрема, формуванням прибутку, що є основним підсумковим показником результативності господарської діяльності підприємства. Основною метою підприємницької діяльності є отримання прибутку, оскільки прибуток – це один з найбільш важливих показників результатів господарської діяльності підприємств і підприємців. Тому з'ясування сутності прибутку, його джерел формування та раціонального розподілу має важливе значення для розвитку економіки, як на мікро- так і на макрорівні. Прибуток - найважливіший оціночний показник діяльності підприємства, джерело матеріального добробуту підприємства і його працівників, держави в цілому.

В умовах ринкової економіки фінансові ресурси вкладаються в будь-яку діяльність за критерієм максимального прибутку. Через це рентабельність або, інакше кажучи, ефективність використання капіталу, відіграє важливу роль при визначенні фінансових результатів роботи підприємства. Адже менеджери та власник капіталу підприємства повинні завжди проводити оцінку будь-якого рішення у сфері управління коштами за допомогою порівняння витрат з прибутком. Важливим моментом також є те, що фінансові ресурси обмежені, а одержаний прибуток – це важливий фінансовий ресурс, який дозволяє знову вкладати кошти та отримувати нові прибутки. Значимість прибутку та проблеми пошуку резервів його підвищення для підприємств є актуальними питаннями сьогодення.

Визначення сутності прибутку, а також шляхів його зростання неможливе без дослідження наукових концепцій та теорій прибутку. Вивченням теорії і практики використання та формування прибутку підприємств займалися такі вчені-економісти, як А. Бабо, К. Маркс, Ф. Найт, Д. Рікардо, П. Самуельсон, А. Сміт, Й. Шумпетер, Е. Чемберлен, Дж. Хікс, І.А. Бланк, Ф.Ф. Бутинець, С.Ф. Покропивний, С.В. Мочерний, А.М. Поддєрьогін, Ю.С. Цал-Цалко та інші. Значний внесок у розв'язання проблем формування доходів підприємств, пошук шляхів оцінки та обґрунтування пропозицій щодо підвищення економічної прибутковості здійснили такі дослідники, як В.А. Андреева, М.М. Бойко, Я.Я. Дяченко, А.І Карпук, С.О Мельник, М.А Степаненко. Питання управління прибутком досліджували І.А. Бланк, І.К. Балабанов, Л.В. Бадалов, Б.В. Данилишин, С.Р. Дорогунцов, Р. Фатхутдінов, І.М. Кац, М.К. Коробов, Л.А. Лігоненко, А.Р. Мазаракі, А.В. Маршалова, Л.Р. Омелянович, Р.В. Солоу, А.С. Садеков, Р.В. Сайфулін, О.М. Стоянов, Н.В. Чумаченко та ін. Проте вивчення наукових робіт і практика господарської діяльності свідчать про те, що досі дискусійними є безліч принципово важливих питань, пов'язаних з фінансовим результатом підприємств, які потребують істотного вдосконалення.

Мета роботи - дослідити резерви підвищення прибутку підприємства.

Завдання дослідження:

- визначити сутність та значення прибутку підприємства;
- розглянути види прибутку підприємства;
- описати процес формування та розподілу прибутку на підприємстві;
- охарактеризувати господарську діяльність ПП «Дід Василь»;
- провести аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ПП «Дід Василь»;
- виявити резерви зростання прибутку ПП «Дід Василь»;
- обґрунтувати шляхи зростання прибутку ПП «Дід Василь»;
- розробити заходи зі зростання прибутку ПП «Дід Василь»;
- оцінити ефективність заходів зі зростання прибутку ПП «Дід Василь».

Об'єкт дослідження - процес підвищення прибутку підприємства.

Предмет дослідження - теоретико-методологічні та практичні засади пошуку резервів підвищення прибутку підприємства.

Методи дослідження. Методологічною основою для написання випускної роботи стали такі загальнонаукові методи: методи термінологічного та порівняльного аналізу (під час визначення сутності та видів прибутку, механізму його формування та розподілу); статистичний метод, методи горизонтального, вертикального та коефіцієнтного аналізу (під час аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства та його прибутковості); факторний аналіз (під час виявлення резервів зростання прибутку); метод наукової абстракції (під час розробки заходів щодо зростання прибутку підприємства), метод узагальнення (при підведенні підсумків дослідження).

Інформаційною базою дослідження є законодавчі та нормативно-правові акти, монографічні дослідження і наукові публікації вітчизняних та зарубіжних вчених-економістів; статистичні матеріали підприємства; аналітичні доповіді; електронні ресурси світової мережі Internet.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (53 найменування). Загальний обсяг роботи становить 81 сторінку. Основний зміст викладено на 76 сторінках. Робота містить 27 таблиць та 15 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні аспекти формування прибутку підприємства*» визначені сутність та значення прибутку підприємства; розглянуті види прибутку підприємства; досліджений процес формування та розподілу прибутку на підприємстві.

У другому розділі «*Аналіз прибутку ПП «Дід Василь»*» проведена характеристика діяльності ПП «Дід Василь»; здійснений аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ПП «Дід Василь»; виявлені резерви зростання прибутку ПП «Дід Василь».

У третьому розділі «*Заходи щодо зростання прибутку підприємства*» обґрунтовані шляхи зростання прибутку підприємства; розроблені заходи зі зростання прибутку ПП «Дід Василь»; здійснена оцінка ефективності заходів зі зростання прибутку ПП «Дід Василь».

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Прибуток - це загальноекономічна категорія. Він являє собою частину доходу конкретного діючого підприємства, отриманого під впливом внутрішнього і зовнішнього середовища та рівня розвитку підприємництва, є різницею між доходами, які були отримані від усіх видів діяльності, і витратами підприємства, що були понесені у процесі отримання цих доходів, і використовується для здійснення процесу розширеного відтворення та задоволення інтересів власників підприємства, працівників, інвесторів і держави. В умовах ринкової економіки економічна роль прибутку виявляється в таких рисах: є головною метою підприємницької діяльності й основним спонукальним елементом для ведення господарської діяльності; слугує основним критерієм оцінки ефективності діяльності підприємства; виступає захисним механізмом від загрози банкрутства; є головним джерелом зростання вартості ринкового підприємства та активів; є основним економічним важелем під час формування надходжень до бюджету країни; створює передумови для економічного розвитку суспільства загалом.

2. При розгляді підходів до класифікації видів прибутку встановлено, що на сьогодні в довідковій, науковій літературі та законодавчих актах відсутній єдиний підхід до класифікації прибутку. Розрізняють прибуток від реалізації продукції, балансовий прибуток, операційний прибуток, прибуток від звичайної діяльності та чистий прибуток.

3. Формування прибутку - це отримання певного фінансового результату суб'єкта підприємницької діяльності, який здійснює виробничу, комерційну, науково-дослідницьку та іншу діяльність. Розподіл прибутку - це процес формування напрямів, на які він в майбутньому буде використаний, відповідно до цілей і задач, які ставить перед собою підприємство у своєму розвитку. Порядок та напрями розподілу прибутку визначає власник

підприємства або уповноважений ним орган згідно із статутом та чинним законодавством.

4. Компанія «Дід Василь» є одним із важливих українських підприємств на ринку фасованих круп. Підприємство надає послуги обробки, фасування і упаковки продуктів харчування. Незважаючи на високий рівень конкуренції, на сьогоднішній день розглянуте підприємство перебуває в стадії життєвого циклу – розвиток. Це викликано, у першу чергу, наявністю попиту на продукцію і, отже, високими обсягами продажу.

5. Аналіз основних техніко-економічних показників діяльності ПП «Дід Василь» показав, що відбулося розширення діяльності підприємства протягом 2017-2018 років у порівнянні до 2016 року. Аналіз платоспроможності показав, що в 2016 році підприємство було ліквідним та платоспроможним, за два роки рівень платоспроможності значно знизився. Всі показники фінансової стійкості ПП «Дід Василь» мають негативну динаміку у часі за останні два роки. Підприємство фінансово нестійке, залежить від зовнішніх джерел фінансування, і за останні два роки ця залежність посилилася. В динаміці відбувається поступове зростання сум власних оборотних коштів. Продуктивність праці на підприємстві щороку зростає. Аналіз прибутку показав, що в динаміці за всіма показниками прибутковості відбулося зниження в 2017 році та зростання в 2018 році. На кінець досліджуваного періоду підприємство отримало чистий прибуток в розмірі 189,7 тис. грн. Основним та єдиним джерелом формування доходів протягом всього досліджуваного періоду є дохід від реалізації продукції. Чистий прибуток в 2016 році в майже рівних долях було розподілено до фондів споживання та накопичення – відповідно 55% та 40%. В 2017-2018 роках чистий прибуток у більшій мірі використано на споживання (60%). Резервний фонд становить лише 5% чистого прибутку. Максимальні рівні рентабельності зафіксовано в 2016 році. В 2018 році всі показники знизилися у порівнянні як до 2017, так і 2016 року. В цілому всі значення рентабельності підприємства мають достатні значення на протязі 2016-2018 років, що свідчить про ефективність господарської діяльності підприємства. Але якщо проаналізувати динаміку, то на кінець періоду рівень ефективності роботи підприємства знизився.

6. Дослідження резервів підвищення прибутку ПП «Дід Василь» показало, що в 2017 р. зменшення рівня рентабельності спричинило значне скорочення валового прибутку. В 2018 р. позитивний вплив на збільшення валового прибутку надало як зростання чистого доходу, так і зростання чистої рентабельності. Відповідно ці чинники є основними резервами зростання валового прибутку підприємства. Необхідно відзначити, що збільшення прибутку ПП «Дід Василь» можливе за рахунок: нарощення обсягів виробництва; здійснення заходів щодо підвищення продуктивності праці; зменшення рівня поточних витрат; кваліфікованого здійснення цінової політики; грамотної побудови ділових відносин з постачальниками, посередниками, покупцями; покращення системи маркетингу; удосконалення якості виробництва; постійного проведення аналізу ринку, поведінки

споживачів і конкурентів.

7. Рекомендованими шляхами збільшення прибутку ПП «Дід Василь» є: нарощення обсягів виробничої діяльності; поліпшення якості продукції; продаж зайвого устаткування та іншого майна або здача його в оренду; зниження собівартості за рахунок більш раціонального використання матеріальних ресурсів, виробничих потужностей, робочої сили і робочого часу; диверсифікація напрямів господарської діяльності; постійне проведення наукових досліджень аналізу ринку, поведінки споживачів і конкурентів; грамотна побудова договірних відносин із постачальниками, посередниками, покупцями та ін.

8. В роботі розроблені стратегічні заходи зростання прибутку ПП «Дід Василь». Так, запропонована зміна організаційної структури шляхом введення посади маркетолога, основними завданнями якого стануть: забезпечення ринкової орієнтації діяльності підприємства; збір, обробка і аналіз інформації про ринок, вивчення потреб і попиту; проведення активної комунікаційної, розподільної і збутової політики та ін. Другий захід щодо підвищення прибутковості ПП «Дід Василь» – це залучення додаткових споживачів та розширення ринків збуту за рахунок участі підприємства у спеціалізованих виставках. Підприємству рекомендовано взяти участь у ІХ Міжнародній виставці інноваційних рішень в зерновому господарстві «Зернові технології 2019». ПП «Дід Василь» запропоновано розмістити рекламу в спеціалізованих виданнях, а також випускати добре оформлені рекламні буклети з інформацією про підприємство та якісні відмінності його продукції. Одним із заходом підвищення рівня прибутку ПП «Дід Василь» є створення сайту підприємства. Останній захід підвищення прибутковості ПП «Дід Василь» - це поліпшення використання та оновлення основних фондів і виробничих потужностей. Підприємству запропоновано придбати автомат для фасовки круп з електронно-ваговим дозатором.

9. Оцінка ефективності заходів зі зростання прибутку ПП «Дід Василь» показала, що через 5 років реалізації запропонованих заходів підприємство отримає чистий приведений прибуток у розмірі 419027 грн. Термін окупності проекту складає 3,3 роки. Таким чином, можна зробити висновок про те, що заходи зі зростання прибутку ПП «Дід Василь» є ефективними, а значить їх доцільно впроваджувати в практичну діяльність підприємства.

АНОТАЦІЯ

Абрамов М.Н. «Комплексна оцінка резервів підвищення прибутку підприємства»(на прикладі ПП «Дід Василь»).

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 6.030504 «Економіка підприємства». – Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2019.

У роботі розглянуті сутність, види та значення прибутку підприємства, досліджений процес формування та розподілу прибутку на підприємстві.

Проведена загальна характеристика діяльності приватного підприємства «Дід Василь», здійснений аналіз основних техніко-економічних показників діяльності підприємства, виявлені резерви зростання прибутку на підприємстві.

Обґрунтовані шляхи зростання прибутку, розроблені заходи зі зростання прибутку приватного підприємства та проведена оцінка їх ефективності.

Ключові слова: прибуток, підприємство, рентабельність, резерви, зростання, заходи, ефективність.

ANNOTATION

Abramov M.N. «Comprehensive estimation of reserves for increase of profit of the enterprise»(as applied for Private Company “Did VasyI”).

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 6.030504 «Enterprise economy». – Odessa National Economics University. – Odessa, 2019.

In this article the essence, types and values of the company's profit are considered, the process of formation and distribution of profit in the enterprise is investigated.

A general description of the activity of the private enterprise "Grandfather Vasil" was carried out, the analysis of the main technical and economic indicators of the enterprise was carried out, the reserves of profit growth at the enterprise were identified.

The ways of profit growth are substantiated, measures for increasing the profit of a private enterprise are developed and an estimation of its efficiency is made.

Keywords: profit, enterprise, profitability, reserves, growth, measures, efficiency.